

Challenges and Strategies for Developing Supplementary Health Insurance: A Systematic Review Study

Ebrahim Hasanzadeh¹, Hasan Aboulghasem Gorji^{1*}, Aziz Rezapoor², Mani Yousef Vand³

- 1- Iran University of Medical sience, Faculty of Medical Information and Management, Health Care Management,Tehran, Iran
- 2- Iran University of Medical Sciences, Faculty of Medical Information and Management, Department of Health Economics, Tehran, Iran
- 3- Ministry of Health, Treatment and Medical Education, Health Insurance Planning and Policy Office, Health Policy Department, Tehran, Iran

Received Date:

2023.8.8

Accepted Date:

2024.1.6

*Corresponding Author E-mail:
gorji.h@iums.ac.ir

Abstract

Background and purpose: Supplementary health insurance plays a pivotal role in the health economy and individual payments, enhancing access to health services and improving individual quality of life. This study aims to explore the challenges and strategies for developing supplementary health insurance.

Methods: This systematic review examined research related to the challenges and strategies for the development of supplementary health insurance in various countries, focusing on articles published in the last five years in both domestic and international databases. For each article, a data extraction form was completed, and the data were subsequently classified, summarized, and analyzed.

Results: Seventeen articles met the study's inclusion and exclusion criteria and were analyzed. The main challenges and strategies for developing supplementary health insurance were identified across seven primary themes: premium and financing, electronic infrastructure, quality improvement, moral hazards and adverse selection, cost-effectiveness and efficiency, evidence-based decision-making, and effective awareness and advertising.

Conclusion: Considering the numerous identified challenges and barriers in the development of supplementary health insurance, it is recommended to focus on creating electronic infrastructures and necessary platforms to enhance and develop policies in supplementary health insurance, particularly in the dimensions of service packages, cost-effectiveness, and efficiency

Keywords: Health Insurance, Supplementary Insurance, Commercial Health Insurance, Systematic Review

Copyright©2024 Scientific Association of Hospital Affairs, and Tehran University of Medical Sciences. Published by Tehran University of Medical Sciences. This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International license (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>). Non-commercial uses of the work are permitted, provided the original work is properly cited.

چالش‌ها و راهکارهای توسعه بیمه‌های تکمیلی درمان: یک مطالعه مرور نظاممند

ابراهیم حسن‌زاده^۱، حسن ابوالقاسم گرجی^{۱*}، عزیز رضا پور^۲، مانی یوسف وند^۳

- ۱- دانشگاه علوم پزشکی ایران، دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی، گروه مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، تهران، ایران.
- ۲- دانشگاه علوم پزشکی ایران، دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی، گروه اقتصاد سلامت، تهران، ایران.
- ۳- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دفتر برنامه‌ریزی و سیاست گذاری بیمه‌های سلامت، گروه سیاست گذاری سلامت، تهران، ایران.

چکیده:

زمینه و هدف: بیمه تکمیلی درمان نقش کلیدی در اقتصاد سلامت و پرداخت افراد داشته که موجب افزایش سطح دسترسی به خدمات سلامت و کیفیت زندگی فرد خواهد شد. در همین راستا مطالعه حاضر با هدف بررسی چالش‌ها و راهکارهای توسعه بیمه‌های تکمیلی درمان انجام شد.
مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر به صورت مرور نظاممند بود که به بررسی پژوهش‌های مرتبط با چالش‌ها و راهکارهای توسعه بیمه تکمیلی درمان در کشورهای مختلف و با محدودیت زمانی مقالات چاپ شده در ۵ سال اخیر در پایگاه‌های اطلاعاتی داخلی و خارجی پرداخته است. برای هر مقاله فرم استخراج داده تکمیل و در نهایت داده‌ها طبقه‌بندی، خلاصه‌سازی و تحلیل گردید.

نتایج: با توجه به معیارهای ورود و خروج مطالعه تعداد ۱۷ مقاله وارد تحلیل شدند. عمدۀ چالش‌ها و راهکارهای توسعه بیمه‌های تکمیلی درمان در ۷ تم اصلی که شامل؛ حق بیمه و تأمین مالی، زیرساخت‌ها و بستری الکترونیک، بهبود بسته و ارتقا کیفیت، مخاطرات اخلاقی و انتخاب معکوس، هزینه اثربخشی و کارایی، تصمیم‌گیری مبنی بر شواهد و آگاهی و تبلیغات مؤثر بودند، استخراج و بررسی شدند.

نتیجه‌گیری: با عنایت به وجود چالش‌ها و موانع متعدد شناسایی شده در توسعه بیمه‌های تکمیلی درمان، پیشنهاد می‌گردد به منظور رفع چالش‌ها و موانع شناسایی شده، به ایجاد زیرساخت‌های الکترونیکی و بستر سازی لازم جهت ارتقاء و توسعه سیاست‌های بیمه تکمیلی درمان در ابعاد بسته خدمات، هزینه اثربخشی و کارایی پرداخت شود.

تاریخ دریافت:

۱۴۰۲/۵/۱۷

تاریخ پذیرش:

۱۴۰۲/۱۰/۱۶

*نویسنده مسئول مقاله:
gorji.h@iums.ac.ir

کلیدواژه: بیمه درمان، بیمه تکمیلی، بیمه تجاری سلامت، مرور نظاممند

مقدمه

دسترسی به خدمات بهداشتی و درمانی پیش زمینه ایجاد عدالت در جامعه می باشد، اما هزینه های بالای این خدمات مانع اساسی برای برقراری عدالت می باشد.^(۱، ۲) از این رو سازمان های بیمه گر برای تسهیل حصول این هدف و به دنبال ایجاد صندوق هایی جهت انجام خدمات سرمایه و کاهش خطر می باشند.^(۳) به بیان دیگر این سازمان ها از یک سو به دنبال ارائه خدمات بهینه به مشتریان خود در راستای برقراری عدالت و از سوی دیگر به دنبال حفظ منافع خود از طریق مدیریت و کنترل صحیح عملکرد واحد های زیر مجموعه خود می باشند.^(۴)

در کشور ایران، با توجه به گستردگی تنوع پوششی بیمه های اشخاص، متأسفانه این بیمه کمتر از ۱۵ درصد حق بیمه تولیدی در سال را در بر گرفته و عمدهاً، با حدود هشت درصد حق بیمه تولیدی و نه درصد خسارت پرداختی، به دلیل سنگین بودن هزینه های درمانی از بیمه تکمیلی درمان به دلایلی چون: نبود مرز مشخص بین خدمات و تعهدات بیمه گر اولیه و تکمیلی، پایین بودن سطح کیفیت خدمات مراکز درمانی تحت پوشش بیمه گر اولیه، نبود پوشش همه جانبه بیمه تکمیلی در برابر تنوع بسیار زیاد روش های تشخیصی و درمانی، انحصار بازار بیمه اولیه و نبود بیمه تکمیلی انفرادی و از همه مهم تر نبود دستورالعمل و ضوابط مشخص و شفاف بین شرکت های بیمه تجاری با مراکز ارائه دهنده خدمات، استقبال چشمگیری نشده است. در کشور ایران، به عبارتی بیمه گر اولیه و بیمه تکمیلی، هر یک بخشی از هزینه های درمانی را پوشش می دهند و گاهی ممکن است هم پوشانی نیز داشته باشند.^(۷) صورت هزینه های درمانی در بیمه های تجاری با توجه به نبود سازو کار استاندارد در حوزه آموزش کارشناسان، نیز تنوع و تکثر شرکت های بیمه تکمیلی و تعدد مراجع و مأخذ تصمیم گیرنده و ذی نفوذ از قبیل بیمه مرکزی و وزارت بهداشت، در طول این سالیان درازه، همواره دچار ناهمانگی و برخورد سلیقه ای بوده است. طبیعتاً درخواست ها و انتظارات سازمان های بیمه گزار نیز بر این نابسامانی ها افزوده است. گفتنی است؛ تغییرات شدیدی که اخیراً با ورود کتاب ارزش های نسبی سلامت و افزایش شدید تعریف ها اتفاق افتاده نیز، کار تقویم اسناد خسارت درمان را با سختی مضاعفی توأم ساخته است.^(۸)

در حال حاضر، علاوه بر وجود ذکر شده، چالش های دیگری نیز از قبیل؛ وجود سازمان های بیمه ای متعدد و ناهمانگ، عدم پوشش همگانی، مشکلات مربوط به تعریف ها،

بیمه های تجاری درمان در حوزه بیمه های بازرگانی، دیر زمانی نیست که آغاز گشته ولی در همین زمان اندک، تأثیر قابل ملاحظه این امر در ایجاد رضایتمندی بیمه شدگان، همچنین گردش بهینه اقتصاد درمان و کاهش فشار بر متولیان درمان کشور اعم از بیمه گران پایه و وزارت بهداشت، به خوبی نمایان است، به نحوی که به جای تفکر قبلی مبتنی بر حذف این وجه بیمه گری، این نگاه، معطوف به تبیین بیمه گران تکمیلی درمان و باز تعریف نقش کلی آنها گشته است.^(۵) در واقع محدودیت های منابع مالی و نیروی انسانی در بخش بیمه گران پایه و روند شتابان افزایش هزینه ها، مسبب بروز مشکلاتی در گسترش پوشش بیمه ای و چگونگی حمایت از هزینه های درمانی بیمه شدگان بوده و نهایتاً "زمینه ساز شکل گیری بیمه های تجاری درمان گردیده است. در این نوع بیمه، بیمه گر در مقابل دریافت حق بیمه مقرر، متعهد می شود که اگر بیمه شده در طول مدت قرارداد، بیمار شود یا در اثر حادثه آسیب یا ضایعه ای به بدن و سلامتی او وارد شود، هزینه های پزشکی انجام شده را تا حد اکثر مبلغی که در قرارداد تعهد کرده است پرداخت کند.^(۶)

کلیدواژه‌های مورد استفاده برای این جستجو شامل اصطلاحات Mesh و کلیدواژه‌های رایج مرتبط با موضوع مورد مطالعه شامل:

Supplementary insurance, Supplemental Health Insurance, Commercial health insurance, Development, Approach, Strategy, Challenge, obstacles, Barrier

معیارهای ورود:

تنها مطالعاتی در این پژوهش مورد بررسی قرار گرفتند که چالش‌ها و یا راهکارهای توسعه بیمه‌های تکمیلی درمان یا هر دو مورد را بررسی نموده‌اند و امکان دسترسی به اصل مطالعات نیز وجود داشت.

با توجه به دامنه مرور، تنها مطالعات اولیه/تجربی که در بخش سلامت طراحی و انجام شده بودند، به مرور وارد شدند.

معیارهای خروج:

عدم امکان دسترسی به اصل مقالات، نداشتن متن کامل، تکراری بودن و مقالات مروری معیارهای خروج بودند. دامنه‌ی زبانی و زمانی مرور: مطالعات منتشرشده به زبان انگلیسی و فارسی در ۵ سال اخیر از سال ۲۰۱۸ تا سال ۲۰۲۳ لحاظ شدند.

استخراج مطالعات: خلاصه مقالات توسط حداقل دو نفر از پژوهشگران بررسی شده و مطالعاتی که با پژوهش مورد نظر همخوانی نداشت، از مطالعه حذف شدند. چنانچه پژوهشگران نمی‌توانستند در مورد رد یا گزینش مطالعات تصمیم بگیرند، از نظرات سایر اعضای تیم پژوهش استفاده شد. پس از مرور چکیده‌ها، متن کامل مطالعات مورد نظر استخراج گردید. در این مرحله با استفاده از روش رهگیری منابع و جستجوی ارجاع، مقالات و مستندات با کیفیت و مرتبط دیگری نیز وارد نمونه‌ی اولیه شدند.

عدم ارتباط صحیح بین سازمان‌های بیمه‌گر و مرآکر بهداشتی درمانی، سیستم‌های پرداخت مختلف، نوع مداخله دولت در اجرای طرح‌ها، گستردگی خدمات سلامت در ۳ سطح پیشگیری، درمان و توانبخشی به عنوان مهم‌ترین نقاط ضعف بیمه‌های سلامت وجود دارند.^(۱۱-۹)

لذا با توجه به چالش‌ها و محدودیت‌های اشاره شده در سطح بیمه تکمیلی سلامت، توسعه و ارتقاء این بیمه‌ها ضروری و لازم خواهد بود. در خصوص بررسی چالش‌های بیمه، مطالعات متعددی انجام گرفته است که در این مطالعه سعی می‌گردد علی‌رغم مشکلات اشاره شده به ارائه راهکارهای توسعه بیمه‌های تکمیلی نیز پرداخته شود. لذا مطالعه حاضر با هدف بررسی چالش‌ها و راهکارهای توسعه بیمه‌های تکمیلی درمان انجام گردید.

مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر از نوع مطالعات مروری است که به صورت نظاممند انجام شد. بر این اساس، مراحل انجام مطالعه‌ی حاضر به شرح زیر می‌باشد:

استخراج مطالعات: به منظور انجام این مطالعه کلیه پژوهش‌های مرتبط با چالش‌ها و راهکارهای توسعه بیمه‌های تکمیلی درمان در ایران و کشورهای مختلف با محدودیت زمانی مقالات چاپ شده در ۵ سال اخیر از سال ۲۰۱۸ تا سال ۲۰۲۳ که در پایگاه‌های اطلاعاتی خارجی PubMed, Cochrane Web of Science, Scopus و موتور جستجوگر Google scholar و همچنین بانک‌های اطلاعاتی فارسی Magiran, Iran medex, Sid منتشر شده بودند، بررسی گردیدند.

حق بیمه و تأمین مالی

مهم ترین چالش‌های مرتبط با حق بیمه و تأمین مالی شامل: عدم تناسب بین نرخ حق بیمه با میزان ریسک بیماری، عدم شفافیت در عوامل مؤثر بر افزایش نرخ حق بیمه و استراتژی‌های ناقص و عدم کارا در تأمین مالی بودند. همچنین راهکارهای استخراج شده نیز شامل: شناسایی مؤلفه‌های مؤثر بر وقوع یا افزایش هزینه‌های درمانی و شناسایی مؤلفه‌های مؤثر بر افزایش نرخ حق بیمه بودند.

زیرساخت‌ها و بسترهای الکترونیک

مهم ترین چالش‌های مرتبط با زیرساخت‌ها و بسترهای الکترونیک شامل: ضعف ساختار و چارچوب‌های نظارتی، موازی کاری شرکت‌های بیمه تکمیلی/خصوصی و بسترهای الکترونیکی ناقص و عدم اثربخش بودند.

همچنین راهکارهای استخراج شده نیز شامل: تقویت چارچوب‌های نظارتی، بازنگری ساختارها و فرآیندها، بازنگری ساختارها به منظور کاهش یا حذف موازی کاری‌ها، ارتقاء سازوکار و بسترهای الکترونیکی و ایجاد مکانیسم همکاری بین مؤسسات پزشکی و بیمه شرکت‌ها بودند.

بهبود بسته و ارتقا کیفیت

مهم ترین چالش‌های مرتبط با بهبود بسته و ارتقا کیفیت شامل: همپوشانی با بسته خدمات سایر صندوق‌های بیمه‌ای، سیاست‌های ناقص و غیر اثربخش در نحوه پوشش خدمات و عدم سیاست‌های کارا و مبنی بر داده در بسته خرید خدمات بودند.

همچنین راهکارهای استخراج شده نیز شامل: بازنگری و ارتقاء بسته بیمه تکمیلی، افزایش دسترسی مردم، پوشش خدمات مزاد و خارج از بسته سایر صندوق‌ها و پاسخگویی به نیاز مشتریان مبتنی بر نیاز بیمه شده بودند.

از چک‌لیست‌های PRISMA، STROBE COREQ برای انتخاب، بررسی، ارزیابی و ورود نهایی به مطالعه استفاده گردید.

تمکیل فرم استخراج داده: برای استخراج اطلاعات از فرم استخراج داده‌ها که بر اساس هدف پژوهش طراحی شده بود، استفاده شد. این فرم شامل مشخصات نویسنده‌گان، سال انتشار، کشور مورد مطالعه، هدف مطالعه، روش انجام پژوهش و یافته‌های اصلی مطالعه بود.

سترنر داده‌ها: برای هر مقاله فرم استخراج داده تکمیل و در نهایت داده‌ها طبقه‌بندی، خلاصه‌سازی و تحلیل گردید.

یافته‌ها

در جستجوی اولیه ۴۷۰۶ مقاله یافت شد که ۲۰۰ مورد با موضوع مطالعه سازگار بود. پس از بررسی مطابقت با معیارهای ورود و خروج و مطالعه‌ی عنوان، چکیده و متن کامل، تعداد ۱۸۳ مقاله از چرخه بررسی خارج گردید. در نهایت ۱۷ مقاله مورد تحلیل قرار گرفت. مراحل روند غربالگری و نتایج جستجو در شکل (۱) خلاصه شده است. یافته‌ها مطالعه در خصوص چالش‌ها و راهکارهای توسعه بیمه‌های تکمیلی درمان در ۷ تم اصلی که شامل؛ حق بیمه و تأمین مالی، زیرساخت‌ها و بسترهای الکترونیک، بهبود بسته و ارتقا کیفیت، مخاطرات اخلاقی و انتخاب معکوس، هزینه اثربخشی و کارایی، تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد و آگاهی و تبلیغات مؤثر بودند، استخراج و بررسی شدند (جدول ۱).

یافته‌های مطالعه به تفکیک طبقات به شرح ذیل ارائه می‌گردد:

شکل ۱. مراحل انتخاب مقالات

جدول ۱. چالش‌ها و راهکارهای توسعه بیمه‌های تکمیلی درمان

منابع	راهکارها	چالش‌ها	تئ اصلی
(۱۵-۱۲)	<ul style="list-style-type: none"> شناسایی مؤلفه‌های مؤثر بر وقوع یا افزایش هزینه‌های درمانی شناسایی مؤلفه‌های مؤثر بر افزایش نرخ حق بیمه استراتژی‌های ناقص و عدم کارا در تأمین مالی 	<ul style="list-style-type: none"> عدم تناسب بین نرخ حق بیمه با میزان رسیک بیماری عدم شفافیت در عوامل مؤثر بر افزایش نرخ حق بیمه استراتژی‌های ناقص و عدم کارا در تأمین مالی 	حق بیمه و تأمین مالی
(۱۹-۱۵)	<ul style="list-style-type: none"> تقویت چارچوب‌های نظارتی بازنگری ساختارها و فرآیندها بازنگری ساختارها به منظور کاهش یا حذف موازی کاری‌ها ارتفاع سازوکار و بسترهای الکترونیکی ایجاد مکانیسم همکاری بین مؤسسات پزشکی و بیمه شرکت‌ها 	<ul style="list-style-type: none"> ضعف ساختاری و چارچوب‌های نظارتی موازی کاری شرکت‌های بیمه تکمیلی/خصوصی بسترهای الکترونیکی ناقص و عدم اثربخش 	زیوساخت‌ها و بسترهای الکترونیک
-۱۹, ۱۳) (۲۱)	<ul style="list-style-type: none"> بازنگری و ارتقاء بسته بیمه تکمیلی افزایش دسترسی مردم پوشش خدمات مازاد و خارج از بسته سایر صندوق‌ها پاسخگویی به نیاز مشتریان مبتنی بر نیاز بیمه‌شده 	<ul style="list-style-type: none"> همپوشانی با بسته خدمات سایر صندوق‌های بیمه‌ای سیاست‌های ناقص و غیر اثربخش در نحوه پوشش خدمات عدم سیاست‌های کارا و مبنی بر داده در بسته خرید خدمات 	بیبود بسته و ارتقا کیفیت
(۲۲, ۱۲)	<ul style="list-style-type: none"> تدوین استراتژی‌های مؤثر در کاهش مخاطرات اخلاقی افزایش بی‌اعتمادی بیمه‌شده به دلیل رویکرد انتخاب بیمه‌شده عدم تمرکز شرکت‌های بیمه بر کاهش مخاطرات اخلاقی بیمه‌شده به صورت مؤثر سیاست گذاری‌های نادرست و منجر به تقاضای القابی 	<ul style="list-style-type: none"> معکوس توسط شرکت‌های بیمه کاهش مخاطرات اخلاقی بیمه‌شده به صورت مؤثر سیاست گذاری‌های نادرست و منجر به تقاضای القابی 	مخاطرات اخلاقی و انتخاب معکوس
, ۱۷, ۱۲) (۲۵-۲۳, ۱۹	<ul style="list-style-type: none"> ارتقای کارایی اقتصادی نوآوری و بیبود کیفیت در برقراری سیاست‌های بیمه‌ای 	<ul style="list-style-type: none"> عدم نوآوری و بیبود کیفیت در برقراری سیاست‌های بیمه‌ای کاهش کیفیت عملکرد شرکت‌های بیمه تکمیلی عدم کارایی فنی و تخصصی 	هزینه اثربخشی و کارایی

منابع	راهکارها	چالش‌ها	تم اصلی
(۲۳)، (۲۱)، (۱۶)	<ul style="list-style-type: none"> ارتفاعه ارتباط با سایر سازمان‌های بیمه‌ای به منظور تبادل داده و اطلاعات ایجاد مکانیسم همکاری بین مؤسسات پژوهشی و شرکت‌های بیمه پرهیز از اتخاذ سیاست‌ها و تصمیمات مبنی بر آزمون و خطا استفاده از داده‌های بهداشتی و درمانی در تصمیم‌گیری‌ها 	<ul style="list-style-type: none"> عدم تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد عدم ارتباط و اشتراک اطلاعات با سایر سازمان‌های سیاست‌گذاری مبنی بر آزمون و خطا 	تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد و اطلاعات
(۲۳)، (۲۱)، (۲۶)، (۲۴)	<ul style="list-style-type: none"> تبلیغات و افزایش آگاهی عمومی از نحوه پوشش آن‌ها تبلیغات و افزایش آگاهی عمومی از بسته خدمات دسترسی افراد به اطلاعات بسته پوششی بیمه رضایتمندی بیمه‌شدگان، سطح وفاداری مشتریان داشتن برنامه مشخص بر روی رفتار اخلاقی کارکنان، درگیری ذهنی مشتری و ارزش ادراک شده برای افزایش قصد خرید بیمه تکمیلی درمان 	<ul style="list-style-type: none"> آگاهی‌های ناموثر و ضعف تبلیغاتی شرکت‌های بیمه تکمیلی عدم رضایت افراد بیمه‌شده از سیاست‌های شرکت‌های بیمه تکمیلی عدم آگاهی افراد بیمه‌شده از بسته و نحوه پوشش خدمات 	آگاهی و تبلیغات مؤثر

همچنین راهکارهای استخراج شده نیز شامل: ارتقای کارایی اقتصادی، نوآوری و بهبود کیفیت در برقراری سیاست‌های بیمه‌ای بودند.

تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد

مهم‌ترین چالش‌های مرتبط با تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد شامل: عدم تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد، عدم ارتباط و اشتراک اطلاعات با سایر سازمان‌های بیمه‌گرو و سیاست‌گذاری مبتنی بر آزمون و خطا بودند.

همچنین راهکارهای استخراج شده نیز شامل: ارتقاء ارتباط با سایر سازمان‌های بیمه‌ای به منظور تبادل داده و اطلاعات، ایجاد مکانیسم همکاری بین مؤسسات پژوهشی و شرکت‌های بیمه و پرهیز از اتخاذ سیاست‌ها و تصمیمات مبنی بر آزمون و خطا بودند.

آگاهی و تبلیغات مؤثر

مهم‌ترین چالش‌های مرتبط با آگاهی‌ها و تبلیغات مؤثر شامل: آگاهی‌های ناموثر و ضعف تبلیغاتی شرکت‌های بیمه تکمیلی، عدم رضایت افراد بیمه‌شده از سیاست‌های شرکت‌های بیمه تکمیلی و عدم آگاهی افراد بیمه‌شده از بسته و نحوه پوشش خدمات بودند.

مخاطرات اخلاقی و انتخاب معکوس

مهم‌ترین چالش‌های مرتبط با مخاطرات اخلاقی و انتخاب معکوس شامل: افزایش بی‌اعتمادی بیمه‌شده به دلیل رویکرد انتخاب معکوس توسط شرکت‌های بیمه، عدم تمرکز شرکت‌های بیمه بر کاهش مخاطرات اخلاقی بیمه‌شده به صورت مؤثر و سیاست‌گذاری‌های نادرست و منجر به تقاضای القایی توسط شرکت‌های بیمه بودند.

همچنین راهکارهای استخراج شده نیز شامل: تدوین استراتژی‌های مؤثر در کاهش مخاطرات اخلاقی بیمه‌شده، کاهش و حذف انتخاب معکوس از طریق حق بیمه مناسب و عادلانه و سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی مبتنی بر شواهد در جهت کاهش مخاطرات اخلاقی بودند.

هزینه اثربخشی و کارایی

مهم‌ترین چالش‌های مرتبط با هزینه اثربخشی و کارایی شامل: عدم نوآوری و بهبود کیفیت در برقراری سیاست‌های بیمه‌ای، کاهش کیفیت عملکرد شرکت‌های بیمه تکمیلی و عدم کارایی فنی و تخصصی بودند.

عدم فراهم سازی زیرساخت ها و بسترهای الکترونیکی و همچنین ارائه آگاهی ها و تبلیغات مؤثر، از سایر چالش های شناسایی شده بودند که در این خصوص نتایج مطالعات مختلفی از جمله؛ مطالعات Zaraswati و همکاران (۲۰۱۸)، Zhao و همکاران (۲۰۲۳)، Asharf، Kajwang و همکاران (۲۰۲۲)، (۲۰۲۱) و Li (۲۰۱۸) بیان شده اند. تبلیغات و افزایش آگاهی عمومی از نحوه پوشش آنها، تبلیغات و افزایش آگاهی عمومی از بسته خدمات، دسترسی افراد به اطلاعات بسته پوششی بیمه، رضایتمندی بیمه شدگان، سطح وفاداری مشتریان و داشتن برنامه مشتریان و داشتن برگزاری مشتریان و داشتن برگزاری اخلاقی کارکنان، در گیری ذهنی مشتری و ارزش ادراک شده برای افزایش قصد خرید بیمه تکمیلی درمان بودند.

برای رفع چالش های اشاره شده استخراج گردیدند. (۱۵-۱۹) لازم به ذکر است بر اساس نتایج مطالعات مختلف، فراهم سازی زیرساخت های بیمه ای و به دنبال آن افزایش آگاهی و اطلاعات عموم می تواند قدرت رقابت و زمینه موفقیت را به طور شگفت انگیزی افزایش دهد و این موضوع در خیلی از سیاست های شرکت بیمه تکمیلی مورد غفلت واقع می گردد. از طرف دیگر نتایج پژوهش ها از جمله مطالعات Zaraswati و همکاران (۲۰۱۸)، Li (۲۰۱۸)، حاجی خانی و همکاران (۲۰۲۲) و نظری پور و همکاران (۱۴۰۱) نشان داد که بسته پوشش بیمه های تکمیلی از کارایی و اثربخشی لازم برخوردار نبوده و در اکثریت موارد انگیزه ای برای افراد جهت خرید این بیمه ایجاد نمی کند. لذا در این راستا بازنگری و ارتقاء بسته بیمه تکمیلی، افزایش دسترسی مردم، پوشش خدمات مازاد و خارج از بسته سایر صندوق ها و پاسخگویی به نیاز مشتریان مبتنی بر نیاز بیمه شده از اصلی ترین و مهم ترین

همچنین راهکارهای استخراج شده نیز شامل: تبلیغات و افزایش آگاهی عمومی از نحوه پوشش آنها، تبلیغات و افزایش آگاهی عمومی از بسته خدمات، دسترسی افراد به اطلاعات بسته پوششی بیمه، رضایتمندی بیمه شدگان، سطح وفاداری مشتریان و داشتن برنامه مشخص بر روی رفتار اخلاقی کارکنان، در گیری ذهنی مشتری و ارزش ادراک شده برای افزایش قصد خرید بیمه تکمیلی درمان بودند.

بحث

مطالعه حاضر با هدف بررسی چالش ها و ارائه راهکارهای توسعه بیمه تکمیلی درمان انجام گردید. یافته های مطالعه نشان داد که بیمه های تکمیلی درمان یا به عبارتی بیمه های تجاری سلامت با وجود توسعه و گسترش فراوان در نظام و بازار سلامت کشورها، اما همچنان با موانع و چالش های فراوانی روبرو هستند و رفع این موانع و چالش های نیازمند راهبردها و اقدامات هوشمندانه ای می باشدند.

بر اساس پژوهش های بررسی شده، چالش ها و راهکارهای توسعه بیمه تکمیلی درمان در ۷ تم اصلی که شامل؛ حق بیمه و تأمین مالی، زیرساخت ها و بسته الکترونیک، بهبود بسته و ارتقا کیفیت، مخاطرات اخلاقی و انتخاب معکوس، هزینه اثربخشی و کارایی، تصمیم گیری مبتنی بر شواهد و آگاهی و تبلیغات مؤثر بودند، دسته بندی گردید.

وجود چالش هایی از جمله؛ عدم تناسب بین نرخ حق بیمه با میزان ریسک بیماری، عدم شفافیت در عوامل مؤثر بر افزایش نرخ حق بیمه و استراتژی های ناقص و عدم کارا در تأمین مالی بسیار حائز اهمیت بوده و شرکت های بیمه ضروری است استراتژی و راهبردهای حذف یا کاهش این چالش ها را تدوین و طراحی نمایند. در این راستا راهکارهای بیان شده در این مطالعه تاحدودی به کاهش این چالش ها کمک می نماید. (۱۲-۱۵).

راهکارهای لازم برای رفع این چالش‌ها شناسایی شدند؛ زیرا (۱۳۹۹) Ma، (۲۰۲۲) و امام‌وردي و احمدی (۲۰۲۱) حاکی از اين بود که شرکت‌های ييمه تكميلي از داده و شواهد تصميم‌گيري موجود كمترین بهره را می‌برند و همين امر باعث افزایش هزينه‌های هنگفت به جهت پوشش افراد با ريسك بالاتر و نرخ حق ييمه كمتر در شرکت‌های ييمه تكميلي شده است. لذا در اين راستا مطالعات اشاره‌شده، استفاده از داده‌های بهداشتی و درمانی در تصميم‌گيري‌ها، ارتقاء ارتباط با سایر سازمان‌های ييمه‌اي به منظور تبادل داده و اطلاعات، ايجاد مکانيسم همکاري بين مؤسسات پژوهشي و شرکت‌های ييمه و پرهيز از اتخاذ سياست‌ها و تصميمات مبتنی بر آزمون و خطا را به عنوان راهکار اصلی توسعه‌اي برای چالش‌های ذكر شده ارائه نمودند. (۱۲، ۱۶، ۱۷، ۲۲، ۲۴)

نتيجه‌گيري

با توجه به يافته‌های حاصل از مطالعات بررسی شده و ذكر چالش‌ها و موانع توسعه شرکت‌های ييمه تكميلي درمانی، برقراری زيرساخت‌ها و امکانات لازم و همچنين تدوين استراتژي و برنامه‌های توسعه‌اي به منظور پياده‌سازی زيرساخت‌ها و راهکارهای شناسایي شده به سياست‌گذاران حوزه ييمه‌های تكميلي پيشنهاد می‌گردد.

از محدوديت‌های اين مطالعه می‌توان به وارد نکردن مطالعات منتشر نشده، كنفرانس و همايش‌ها در اين پژوهش اشاره کرد.

تشکر و قدردانی

مطالعه حاضر حاصل بخشی از پایان‌نامه دکتری مصوب دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ايران با شماره مصوب ۲۳۴۹۰ و کد اخلاق با شناسه IR.IUMS.REC.1401.176 بود. نويسنده‌گان از تمام پژوهشگران که مقالات آن‌ها در اين مطالعه مورد بررسی قرار گرفت، تشکر و قدردانی می‌گردد.

راهکارهای لازم برای رفع اين چالش‌ها شناسایي شدند؛ زيرا نوع و افزایش كيفيت بسته خدمات منجر به افزایش رضایت و انگيزه افراد برای خريد ييمه تكميلي خواهد شد. (۱۳، ۱۹، ۲۱) قابل ذكر است يكى از اساسى ترین راهکارها در موقفيت شرکت‌های ييمه تكميلي، كيفيت بسته خدمات می‌باشد و می‌تواند به عنوان يك عامل بسيار مهم در رقابت شرکت‌های ييمه تكميلي ايفاي نقش كند. بر اساس نتایج مطالعات اطبحي و همکاران (۱۴۰۱)، دهقانى قلعه و همکاران (۱۴۰۷) و رحيمى كلور و موحد (۱۴۰۰) مخاطرات اخلاقى و انتخاب معکوس از ديگر چالش‌های شناسایي شده بودند که شرکت‌های ييمه تكميلي با آن مواجه بودند. لذا در اين راستا مطالعات ذكر شده، تدوين استراتژي‌های مؤثر در کاهش مخاطرات اخلاقى ييمه‌شده، کاهش و حذف انتخاب معکوس از طريق حق ييمه مناسب و عادلانه و سياست‌گذاري و برنامه‌ريزي مبتنی بر شواهد در جهت کاهش مخاطرات اخلاقى را به شرکت‌های ييمه تكميلي توصيه نمودند. (۲۰، ۲۶، ۲۸)

شاید از مطرح ترین چالش‌ها در همه مطالعات، بحث مخاطره اخلاقى و انتخاب معکوس باشد، لذا تدوين و اتخاذ سياست‌های راهبردي مناسب در کاهش اين چالش می‌تواند به موقفيت شرکت‌های ييمه تكميلي کمک نماید (۱۲، ۲۲). نتایج مطالعات مختلف حاکي از اين بود که در زمينه هزينه و اثربخشى، شرکت‌های ييمه در ييشتر موارد با چالش‌های عدم نوآوري و بهبود كيفيت در برقراری سياست‌های ييمه‌اي، کاهش كيفيت عملکرد شرکت‌های ييمه تكميلي و عدم كارابي فني و تحصيسي روبه‌رو هستند که راهکارهای استفاده از داده‌های بهداشتی و درمانی در تصميم‌گيري‌های اقتصادي، ارتقاي كارابي اقتصادي و نوآوري و بهبود كيفيت در برقراری سياست‌های ييمه‌اي ارائه گردید که تا حدودي بر رفع چالش‌های اشاره‌شده کمک می‌نماید. (۱۲، ۱۷، ۱۹، ۲۳، ۲۵) نتایج مطالعات Jiajun Qiao و همکاران (۲۰۲۲)، Elvira و همکاران (۲۰۱۸)، Boone (۲۰۲۲) و Asharf

Reference

1. Karimi, I., A. Salarian, and Z. Anbari, *A comparative study on equity in access to health services in developed countries and designing a model for Iran*. Journal of Arak University of Medical Sciences, 2010. 12(4): p. 92-104.
2. Jalali R, A.A.A., Piri M., *Factors Affecting the Promotion of Justice in Health with a Focus on the Health Insurance*
3. Organization. Iranian Journal of Health Insurance, 2020. 2(4): p. 45-53 [In Persian].
5. Wagstaff, A. and M. Lindelow, *Can insurance increase financial risk?: The curious case of health insurance in China*. Journal of health economics, 2008. 27(4): p. 990-1005.
6. Shafiei, M., et al., *Survey the situation of perceived organizational justice in the Iranian health care system; a systematic review and meta-analysis*. Management Strategies in Health System, 2021. 6(1): p. 64-79 [In Persian].
7. Organization, W.H., *The world health report 2000: health systems: improving performance*. 2000: World Health Organization.
8. Ramandi, S., et al., *Fraud Detection in Supplementary Health Insurance and Ways to Compete*. Iranian Journal of Health Insurance, 2020. 3(3): p. 178-187 [In Persian].
9. Hadian, M., H. Ghaderi, and M. Moeini, *Estimating Demand Function for Supplementary Health Insurance Case Study: Iran Insurance Corporation*. Journal Of Sustainable Growth And Development (The Economic Research), 2007. 6(4): p. 67-82 [In Persian].
10. Jaafaripooyan, E., A. Pourreza, and F. Kheirullahi, *Communication challenges between insurance companies and hospitals: an exploratory study in Tehran*. Journal of School of Public Health and Institute of Public Health Research, 2017. 15(3): p. 225-238 [In Persian].
11. Davari, M., A. Haycox, and T. Walley, *The Iranian health insurance system; past experiences, present challenges and future strategies*. Iranian journal of public health, 2012. 41(9): p. 1.
12. \Kim, Y.-K., *Forecasting the future reimbursement system of Korean National Health Insurance: a contemplation focusing on global budget and Neo-KDRG-based payment systems*. Journal of Korean medical science, 2012. 27(Suppl): p. S25-S32.
13. Rezvani M, A.F., *The Challenges of Social Insurance for Villagers and Nomads*
14. In the country. Refah ejtemaei Quarterly, 1391. 13(48): p. 271-310.
15. Wu, J., et al., *The challenge of healthcare big data to China's commercial health insurance industry: evaluation and recommendations*. BMC Health Services Research, 2022. 22(1): p. 1189.
16. Hajikhani, S., et al., *Factors affecting the service packages of supplementary health insurance, a qualitative study*. Iranian Journal of Health Insurance, 2022: p. 10-21 [In Persian].
17. Safarzadeh, E., et al., *Factors Affecting Adverse Selection in Supplementary Health Insurance and Strategies to Reduce It (Case study of an Iranian Insurance Company)*. Journal of Economic Research (Tahghighat-E-Eghtesadi), 2021. 56(3): p. 535-554 [In Persian].
18. Kavosi, M., et al., *Factors Affecting Organizations Affiliated to Iran's Supportive Health Insurance System*. Iranian Journal of Health Insurance, 2019. 1(4): p. 165-172 [In Persian].
19. Ashraf, H., et al., *Pathways to Reimagining Commercial Health Insurance*. 2021.
20. Boone, J., *Basic versus supplementary health insurance: access to care and the role of cost effectiveness*. Journal of health economics, 2018. 60: p. 53-74.
21. Kajwang, B., *Challenges facing insurance brokers in Kenya*. European Journal of Business and Strategic Management, 2021. 6(2): p. 30-36.
22. Zaraswati, C., U. Sumarwan, and H. Wijayanto, *Marketing Strategy Of Commercial Health Insurance Company*. Indonesian Journal of

- Business and Entrepreneurship (IJBE), 2017. 3(1): p. 1-1.
23. Abtahi S.A, R.Y., GHadimi R., *Designing supplementary insurance treatment service and analyzing the risk factors of insurance companies in providing this*. Insurance research paper, 2018 . :۳۳(۳۳)۱۳۲p. 21-42 [In Persian].
24. Li, M. *Problems and Countermeasures of Commercial Health Insurance in China*. in 2017 International Conference Advanced Engineering and Technology Research (AETR 2017). 2018. Atlantis Press.
25. Emamverdi, G. and P. Ahmadi, *Adverse Selection and Moral Hazards in Supplementary Health Insurance*. Iranian Journal of Health Insurance, 2020. 3(4): p. 298-307 [In Persian].
26. Ma, M., *The Operation of China's Insurance Industry in the Context of Big Data: Dilemmas, Challenges and Countermeasures*. Beijing L. Rev., 2022. 13: p. 853.
27. Rusetskaya, E.A., et al., *Problems and main mechanisms for improving innovative management in insurance companies*, in *The Challenge of Sustainability in Agricultural Systems: Volume 2*. 2021, Springer. p. 171-179.
28. Zhao, T., R. Wanyan, and L. Suo, *Research on the Effect of Commercial Health Insurance Development on Economic Efficiency*. International Journal of Environmental Research and Public Health, 2023. 20(6): p. 5178.
29. Dehghani Ghale, R ,F. Karimi, and H. Ghorbani Dinani, *Identifying, Prioritizing, and Assessing Factors Influencing Customer Loyalty Covered by Supplemental Insurance*. Depiction of Health, 2022. 13(3): p. 334-346 [In Persian].
30. Nazaripour, M., B. Zakizadeh, and Z. Ahmadzadeh, *The Effects of Employees' Attitude and Perception on their Health Insurance Behavior*. Social Security Journal, 2022. 18(3): p. 63-88 [In Persian].
31. Rahimi Kolour, H. and S.M.R. Movahed, *Investigating the Effect of Effective Factors on the Intention to Purchase Supplementary Health Insurance With Emphasis on the Role of Employees' Ethical Behavior*. Iranian Journal of Health Insurance, 2021. 4(3): p. 198-208 [In Persian].